

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 160
na prowincji „ 170

UWAGA: Prenumeratę oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:
PAWEŁ URBANIAK
Łódź, Przejazd Nr. 3,
„Praca”.

Administracja otwarta od g. 9 rano
..... do 7 wieczorem. ....

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki
..... od 5 — 7 wieczorem. ....

Sekretariat Redakcji otwarty dla publiczności od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarium uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem mk. 40.—
w tekście mk. 50.— reklamy mk. 25.—, nekrologi mk. 20.—, komunikaty mk. 25, zwyczajne mk. 12 za wiersz nemparełowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 4.— za wyraz, dla poszukujących pracy 2.—

Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej. — Zagraniczne o 100 proc. drożej. Ogłoszenia nadsyłane po g. 6 wiecz. 50 proc. drożej.

Redakcja i administracja Przejazd Nr. 8.

TELEFON № 32.

Kontoczekowe P. K. 0.60143

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca” przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Kino-Teatr
Nowości
Piotrkowska
róg Główniej.

Wspaniały egzotyczny dramat w 6 akt.
„WŁADCA TYBETU”
z uroczą **HEŁĄ MOJĄ** w roli głównej. Dobra gra, wspaniałe sceny i piękno wrażeń są zaletą tego obrazu.

Kino-Teatr
Nowości
Piotrkowska
róg Główniej.

Niniejszym zawiadamiam Szanowną Klientelę, że pracownia moja, Przejazd Nr. 48, jest najtańszym źródłem zarówno nowego obuwia jak i reperacji. Wykonanie robót staranne i mocne; dla członków P. Zw. Zaw. znaczne ustępstwa.

Z poważaniem
L. Majewski.

O cześć wam, panowie paskarze, złodzieje...

Od 15 lipca mamy wolny handel. Wszyscy jego zwolennicy wolał wielkim głosem, że sekwestr gubi Polskę a wolny handel ją zbawi. „Wszystko stanie, gdy uchwalicie wolny handel”, — powtarzali ustawicznie wielcy i mali paskarze a za nimi trąbili na tę samą nutę różni mądrze z „Rozwojów” i „Kurierów”.

Nie pomogły perswazje, ostrzeżenia, protesty. Dzika żądza zysku osobistego zagłuszyła głos rozsądku, interes całości i dobra państwa. Zblokowana większość bogatych chłopów, obszarników i rozmaitych endeków i enzetelów, wbrew głosom robotniczym, uchwaliła w Sejmie natychmiastowe zniesienie wszelkich cugli na chęć producenta rolnego i pośrednika-kupca.

Dziś zbieramy żniwo wolnego paska: drożyzna rośnie z dnia na dzień z zawrotną szybkością, człowiek żyjący z uczciwej pracy wpada w coraz większą nędzę, hjeny paskarskie zbijają miliony; w skarbie pustki, waluta spada ustawicznie, fala strajków żałowa kraj, wśród głodnych i zrozpaczonych rzesz nurtuje głuche niezadowolenie, przechodzące jak w Wielkopolsce w otwarte wrzenie.

I cóż nato reakcjonisci różnych barw i ich prasa? Czy usiłują sięgnąć do źródła złego, czy próbują poskromić złodziejstwo paskarskie, czy czynią coś dla ratowania skarbu państwa przed katastrofą? Nie podobnego. Nato nie stać z bogaconych kmotków witosowych i bogoojczyźniaków-endeckich. Oni umieją tylko od państwa brać, ale dla państwa ich kiesy są zamknięte. W stosunku zaś do ludności pracującej, w stosunku do robotnika, kolejarza, nauczyciela, urzędnika, nie mogącego mimo największych wysiłków nadażyć za szalejącą drożyzną i domagającego się daremno ludzkich warunków egzystencji, —

reakcja polska ma jedno tylko słowo: represje. Kolejarze chełmscy nie chcieli wypuścić ze stacji wagonów ze zbożem wysyłanym przez spekulantów na [wschód, — odpowiedziano kolejarzom kulami. W Rawiczu robotnicy demonstrowali przeciw drożyznie, — na bruku miejskim zostało 5 trupów. Urzędnikom państwowym żądającym słusznej zapłaty za swą pracę, — grozi się dymisjami, a gdy wyprowadzeni z cierpliwości kolejarze poznańscy zastrajkowali, — wola się wojsko i żandarmów.

A usłużna, sprzedajna prasa syple piaskiem w oczy społeczeństwa, tumani, rzuca na prawo i lewo kłamstwa i oszczerstwa. Więc nie ci są winni, którzy codziennie podbijają cenę żywności, odzieży, obuwia, którzy tuczą się krzywdą ludzką, którzy spekulują na niższej naszej marki, którzy nie płacą podatków, którzy w biały dzień okradają Rzeczpospolitą. Nie kat winien, lecz ofiara. Nie paskarz-producent, lecz konsument, nie paskarz-kupiec, lecz obrabowany przez niego klient. A gdy maltretowany i wyzyskiwany pracownik podniesie głos i żąda sprawiedliwości, — przekupny pismak wrzeszczy jak opętany: Zdrada, bolszewicy chcą zgubić Polskę!

Niech jednak nie sądzą nasi reakcjonisci, że kulami zastraszą a oskarżaniem o bolszewizm zdezorientują klasę pracującą. Robotnik polski wie, co winien Ojczyźnie, a co sobie. Nie nato krwawili się najlepsi w narodzie, aby tak ciężko wywalczoną Rzeczpospolitą gubiła dziś zorganizowana zgraja szalbierzy, oszustów, pijawek paskarskich wsi i miast, rabusiów mienia publicznego. Znalazła się pięść dość mocna, aby wyrzucić z Polski Niemca i Moskala, aby odegnąć od Warszawy bolszewików, znaleźć się jeszcze w Polsce ręka dość ciężka, aby rozprawić się z tymi, co na

nędzy i głodzie milionów współobywateli i na ruinie państwa budują swoje fortuny.

Swinię, która ryje pod dębem, trzeba kijem odpędzić.

H a k.

Do rozważenia:

(Z powodu strajku na kolejach).

W Poznaniu i na Pomorzu wybuchł strajk kolejarzy. Pracownicy wzięli Kalisz i Aleksandrowo zsolidaryzowali się ze strajkiem. W dyrekcji warszawskiej nastroj strajkowy jest silny i brak tylko iskry, by płomień bezrobocia rozszerzył się po całej Rzeczypospolitej. Uznając w całej pełni szkodliwość dla państwa obecnego strajku, przekonani, że w jego gwałtownym wywołaniu maczaly ręce siły nieczyste, obce, wrogie naszym interesom narodowo-państwowym — musimy jednak z całą stanowczością stwierdzić, że najważniejszą przyczyną obecnego strajku i wrzenia wśród wszystkich kolejarzy jest upośledzenie materialne. Trudno od licznej gromady kolejarzy wymagać ofiary stałej na rzecz interesu powszechnego w tej chwili, gdy klasy posiadające w nielitościwy sposób wyzyskują ze szkodą dla państwa wszystkie środki prowadzące do zubożenia się, choćby kosztem najtytuwniejszych interesów narodowych i państwowych.

Ci wszyscy, którzy rzucają kamieniem potępiania na kolejarzy, niech się zastanowią, czy chcieliby sami pracować za te zarobki, jakie otrzymują kolejarze. Dla ułatwienia im tych rozmyślań podajemy poniżej dane, dotyczące zarobków kolejarzy w Łodzi, która jak wiadomo pod względem poborów należy do II klasy miejscowości, w których obowiązują mnożnik 630.

Ostatnio czytaliśmy w dziennikach, że kolejarzom przyznano za miesiąc sierpień podwyżkę, która im ma być wypłacona 25 b. m. Podwyżka ta zasadniczo nie może wpłynąć na poprawę bytu kolejarza, gdyż jest nieznaczna i waha się między sumą 3676 mk. (inspektor kolejowy z dużą rodziną), a 945 mk. (samotny pomocnik woźnego).

Dla dalszej ilustracji podajemy wykaz zarobków na kolejach z uwzględnieniem najwyższej podwyżki.

Płaca inspektora w Łodzi (najwyższy stopień) waha się zależnie od stanu rodzinnego od 18000 mk. do 26000 mk. Pomocnik inspektora, kontroler przewozów od 15000—22000 mk. Kierownik rachuby, starszy referent, ekspedjent I kl. — od 13000 — 20000 mk. Sekretarz inspekcji, referent, starszy rachmistrz, ekspedjent II klasy — od 12000—19000 mk. Pomocnik sekretarza inspekcji, pomocnik referenta, pomocnik ekspedjenta II klasy, kasjer towarowy i rachmistrz — od 11000—18000 mk. i t. d. Niżej funkcjonariusze zarabiają: starszy woźny, stróż, oddźwierny od 8000—15000 mk.; woźny, stróż, oddźwierny, robotnik od 7000 — 14000 mk.; pomocnik woźnego 6500—13000 mk.

Liczy powyższe podane są w zaokrągleniu. Oczywiście przy dzisiejszej drożyznie trudno, aby takie zarobki wystarczyły na utrzymanie kolejarzy i ich rodzin. Nie dziwnego, że doprowadzeni do rozpaczliwego niezrozumienia czynników rządowych, chwytają się kroku rozpaczliwego i szkodliwego w swych następstwach, jakim jest strajk.

Winy więc szukać należy nie tylko po stronie strajkujących kolejarzy, ale także w stosunku rządu do słusznych postulatów pracowników kolejowych. Rząd jest winien, że doprowadza rzeczy do ostateczności, a swą dziwną taktyką i niezrozumieniem jakby prowokuje strajk tam, gdzie go jeszcze niema.

Kwiaty i chwasty.

Czerwony Krzyż a paskarze.
(Wywożona żywność idzie do Niemiec).

„Iskra” sosnowiecka donosi w numerze onegdajszym, że wyładzanie kraju i wywóz trzody, bydła i artykułów żywności do Niemiec, odbywa się przez granicę śląską za pośrednictwem paskarzy i przy pomocy specjalnie na ten cel otwartego w Sosnowcu Oddziału Czerwonego Krzyża, w którym wodzi rej znany na bruku Zagłębia naszego, b. inspektor aprowizacji w pow. będzińskim, niejaki Cywicki.

Cały polski G. Śląsk zaprotętuje przeciw wywożeniu masowemu bydła i nierogacizny do Niemiec, gdyż G. Śląsk z tego wszystkiego nie otrzymuje literalnie nic a nic! Oburzenie w Zagłębiu i na Śląsku obrzymiło. Jedyńie rząd warszawski głuchy jest na wołania i nie widzi, co się tam dzieje, a ta bierność rządu i upór doprowadzić mogą łatwo do wypadków takich, jakie miały miejsce w Chelmie.

„Iskra” ostrzega, że ludność Sosnowca, która od wielu tygodni pozbawiona jest tłuszczów zamierza bezwzględnie siłą przeszkodzić dalszemu wywozowi do Niemiec.

Ze sfer kolejarzy zapewniana, że pracownicy kolejowi bezwzględnie nie przyłożą ręki do zamierzonego wywozu zagranicę 100 wagonów mąki, złożonej w magazynach kolejowych w Granicy, a przeznaczonej na G. Śląsk, a właściwie do Niemiec.

Podobno obecnie wywożonych jest jawnie 1000 szt. nierogacizny dziennie do Niemiec.

W sprawie okradania Polski przez paskarzy na rzecz Niemiec i w sprawie udziału w tej czynności Czerwonego Krzyża odbył się onegdaj bardzo burzliwy wiec.

Kino „DOLINA SZWAJCARSKA“ ul. Sienkiewicza 40.

Dziś! Dramat w 5-ciu aktach, osnuty na tle prawdziwego zdarzenia w Wilnie, w wykonaniu artystów scen Warszawskich p. t. Dziś!

Bohaterstwo polskiego skauta

W rolach głównych: Per. Janicki—Junosza Stępowski. Zwidlicz, bohater-skaut—Wł. Macherski. Matka Zwidlicza—Laura Duninówna. Niemiecki Komendant z Wilna—Ed. Gasliński. Komisarze bolszewicy—A. Chmielewski, F. Nórski. W roli Hanki—Jadwiga Smosarka. — — Początek o g. 6, w soboty o g. 8, w niedzielę o g. 8-ej.

Największe w naszym mieście Kino-Popularne Konstantynowska 16.

„PAN TWARDOWSKI“ Wielkie dzieło filmowe w 5 częściach w wykonaniu artystów scen polskich. OSOBY: Pan Twardowski—Bronisław Oranowski, Pani Twardowska—Wanda Jarszewska, Królowa nimf—Marja Krzyżanowska, Djabł—Stanisław Bryliński, Pokurecz—Paweł Dudziński, Car Iwan Groźny—Antoni Plekarski, Ulubienica cara—Mila Kamińska, Stary Bojar—Antoni Siemiaszko, Młody Bojar—Władysław Grabowski. — — Reżyser: WIKTOR BIEGAŃSKI. Część I. Na dworze królowej ruszałek. Część II. Łowy djabła. Część III. Uczta u Twardowskiego. Część IV. Na dworze Iwana Groźnego. Część V. Miłość ojczyzny zmywa winy. Taniec nimf i faunów. Zaloty djabła do królowej. Na czarnej polanie. Belzebub zwoluje nieczyste duchy. Pochód djabłów w swaty. Sabat czarownic. Napad na pana Twardowskiego. Czarnoksiężka sztuki. Polonez. Twardowski sprzedaje duszę djabłu. Na Kremlu. Posłowie polscy na dworze Cara Iwana Groźnego. Pismo króla Stefana Batorego. Ulubienica Cara. Batory pod Pakowem według słynnego obrazu Jana Matejki. Powrót z wojny. Karcza. Rzym. — — Początek w dni powszednie punktualnie o godz. 7, w sobotę i niedzielę o godz. 3-ej.

Najpiękniejszy i najpotężniejszy film ostatnich czasów

DZUMA we FLORENCJI

Monumentalny dramat w 7 aktach z czasów Renessansu włoskiego. W roli głównej najpiękniejsza artystka MARJA KIERSKA. Film ten, to owoc wielkiej pracy, zamilowania artystycznego i techniki posuniętej bardzo wysoko.

Letni i zimowy teatr „SCALA“ Dyr. S. KUPERMAN. Kasa czynna od g. 5 po poł.

Dziś i dni następnych. — Program № 8. Udział biorą: Józefa Borowska, E. Reden, Redanowa, R. Głowacka, M. Podolska, A. Dobrzański, Z. Ullas, Lili et Edwin, Duet Hastings, F. Koniuszyńska, FUTERMAN, Kto widział go—ten wie—kto nie wie—niech przyjdzie zobaczyć. Repertuar zupełnie nowy. By zapobiedz natłokowi przy kasie, uprasza się o wykupienie biletów od 5 po poł.

Atrament w różnych gatunkach, własnego wyrobu poleca Marjan Wacław Gliński Łódź, ul. Sienkiewicza 34.

Dnia 28 sierpnia odbędzie się Ogólne półroczne Zebranie Słow. Spoż. „Wisła“ w Sali fabrycznej w „Widzewie“.

Krem „EROS“ Radykalny środek przeciw Opaleniznie i Piegom. Do nabycia w skład. apt., aptekach i perfumeryjach.

Powrócił Dr. L. PRYBULSKI Choroby skórne, włośń weneryczne, moczopłciowe (niem. plac.) od 9—11 8—9 od 4—5 dla Pań. ZAWADZKA N. 1.

6 klas. Szkoła Handlowa Łódzkiego Towarzystwa Szerzenia Wiedzy Handlowej ul. Gdańska (Długa) 45. Zawiadamia się, że egzaminy wstępne i poprawkowe rozpoczną się 28 sierpnia, lekcje zaś 1 września.

8-o kl. gimnazjum humanistyczne Heleny Miklaszewskiej w Łodzi ul. Sienkiewicza 61. Egzaminy wstępne odbędą się 29, 30, 31 sierpnia o godz. 8 rano.

Dr. A. S. Tenenbaum Choroby wewnętrzne ZIELONA Nr. 8. Przyjmuje od 8 do 9 rano i od 5 do 7 po poł.

Lekarz-dentysta P. Żytnicka powróciła Konstantynowska 9. Sprzedam samochód ciężarowy firmy „Opel“ 3 tony i osobowy „Adler“ 2-ch miejscowy, gotowe do jazdy, WODNA 12.

Dyrekcja Gimnazjum Filologicznego T-wa „Oświata“ im. ks. Ign. Skorupki w Łodzi, ul. ks. Skorupki (Płacowa) Nr 13. Zawiadamia, że egzaminy wstępne rozpoczną się dnia 29 sierpnia r. b. o godz. 12-ej w poł.

Lecznica chorób zębów Lekarza-dentysty H. PRUSS 145. Piotrkowska 145. Dla klasy robotniczej. Za plombowanie oraz wprawianie zębów opłata podług takoy.

Choroby skórne i weneryczne Dr. LEWKOWICZ Konstantynowska 12 od 9—11 i od 6—8 wiecz. Panie od 5—6 po poł.

Potrzebni ezalidnicy na meblowa roboty, Północna 31. 2994—3 Pawłowska Marjanna zagubiła paszport niemiecki, wydany w Pabjanicach. 803—3

8 kl. Gimnazjum Filologiczne K. Tomaszewskiego Ogrodowa 26. Egzaminy rozpoczną się w poniedziałek 29 b. m. o g. 8 i pół rano. Lektje 1 września.

Ogłoszenia drobne. A. A. A. Kupuję meble, dywany, garderobę, biclisze, maszyny do szycia. Placę najlepiej. Łaznik, Bezydka 28, m. 18, parter. 2801—25

Potrzebna chemikalia, Kilińskiego 3021—8. Pałchman Moszek zagubił legitymację chlebową, wydaną na 8 osób. 2986—2